

ธุรกิจขนาดกลาง-ย่อม (SMEs) ของญี่ปุ่น

อริทซา คลังสุวรรณ

ชฎานุตม์ พัฒนสุวรรณ

คำจำกัดความของ SMEs

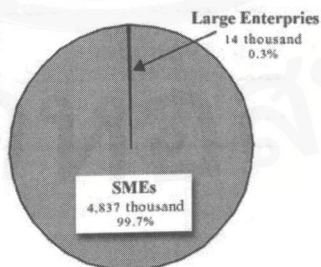
SMEs หรือที่ญี่ปุ่นเรียกว่า ชูโฌ คิเกียว (Chusho kigyo) หมายถึง ธุรกิจขนาดไม่ใหญ่มาก ซึ่งจะพิจารณาจากปริมาณของเงินทุนและจำนวนพนักงาน ซึ่งในแต่ละประเภทของธุรกิจจะมีขอบเขตไม่เท่ากัน ดังตารางต่อไปนี้

ประเภทธุรกิจ	ปริมาณเงินทุน	จำนวนพนักงาน
ธุรกิจการผลิต	ไม่เกิน 300 ล้านบาท	ไม่เกิน 300 คน
ธุรกิจขายส่ง	ไม่เกิน 100 ล้านบาท	ไม่เกิน 100 คน
ธุรกิจขายปลีก	ไม่เกิน 50 ล้านบาท	ไม่เกิน 50 คน
ธุรกิจบริการ	ไม่เกิน 50 ล้านบาท	ไม่เกิน 100 คน

ส่วนแบ่งการตลาดของ SMEs

จำนวนหน่วยธุรกิจ (Number of Enterprises)

Industries	SMEs		Large Enterprises		Total	
	Number of Enterprises	% of Total	Number of Enterprises	% of Total	Number of Enterprises	% of Total
Manufacturing and Others	1,562,071	99.8	3,774	0.2	1,565,845	100.0
Wholesale	293,903	99.2	2,259	0.8	296,162	100.0
Retail	1,798,963	99.8	4,426	0.2	1,803,389	100.0
Services	1,181,827	99.7	3,881	0.3	1,185,708	100.0
Total (Non-Primary Industries)	4,836,764	99.7	14,340	0.3	4,851,104	100.0

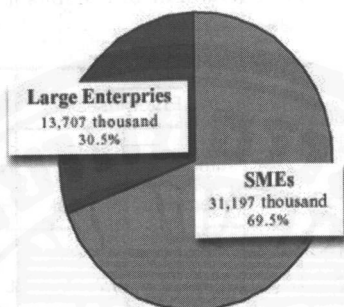
จำนวนหน่วยธุรกิจ (Number of Enterprises)

จำนวนสถาบันและองค์กรทางธุรกิจ (Number of Establishments and Number of Enterprises)

Industries	SMEs		Large Enterprises		Total	
	Number of Enterprises	% of Total	Number of Enterprises	% of Total	Number of Enterprises	% of Total
Number of Establishments	6,139,735	99.3	45,094	0.7	6,184,829	100.0
Number of Enterprises	4,836,764	99.7	14,340	0.3	4,851,104	100.0

จำนวนพนักงาน (Number of Employees)

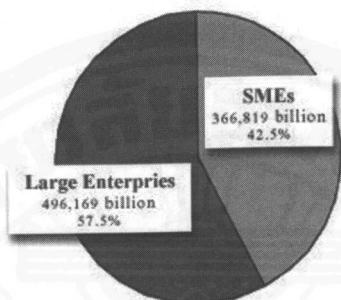
Industries	SMEs		Large Enterprises		Total	
	Number of Employees	% of Total	Number of Employees	% of Total	Number of Employees	% of Total
Manufacturing and Others	13,987,603	64.9	7,577,497	35.1	21,565,100	100.0
Wholesale	2,733,853	70.9	1,120,608	29.1	3,854,461	100.0
Retail	7,835,166	72.2	3,012,074	27.8	10,847,240	100.0
Services	6,640,797	76.9	1,997,153	23.1	8,637,950	100.0
Total(Non-Primary Industries)	31,197,419	69.5	13,707,332	30.5	44,904,751	100.0

จำนวนพนักงาน (Number of Employees)

ยอดขาย (Sales Amount)

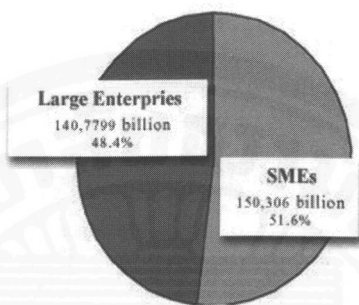
Industries	SMEs		Large Enterprises		Total	
	Sales Amount (Million yen)	% of Total	Sales Amount (Million yen)	% of Total	Sales Amount (Million yen)	% of Total
Manufacturing and Others	129,529,617	37.5	216,333,342	62.5	345,862,959	100.0
Wholesale	157,703,699	42.1	216,663,197	57.9	374,366,896	100.0
Retail	79,585,270	55.7	63,172,220	44.3	142,757,490	100.0
Total(Non-Primary Industries)	366,818,586	42.5	496,168,759	57.5	862,987,345	100.0

ยอดขาย (Sales Amount)

Value of Shipment in Manufacturing (หน่วย : ร้อยล้านเยน)

Scale	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
SMEs	170,980 (51.9%)	160,836 (51.7%)	153,501 (51.3%)	157,139 (51.3%)	159,523 (51.0%)	164,025 (50.8%)	157,940 (51.6%)	150,306 (51.6%)
Large Enterprises	158,540 (48.1%)	150,363 (48.3%)	145,526 (48.7%)	148,890 (48.7%)	153,546 (49.0%)	159,047 (49.2%)	147,929 (48.4%)	140,779 (48.4%)
Total	80,962	224,712	323,373	306,030	313,068	323,072	305,869	291,085

Value of Shipment in Manufacturing

ดัชนีปริมาณการผลิต (Productivity Index) - Whole Industry

	Scale	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Value Added (billion yen)	SMEs	154,570 (57.7%)	154,319 (57.9%)	157,222 (57.7%)	158,715 (57.2%)	147,384 (54.6%)	152,907 (55.5%)	153,151 (56.6%)	148,034 (55.3%)
	LE	113,463 (42.3%)	112,286 (42.1%)	115,255 (42.3%)	118,558 (42.8%)	122,336 (45.4%)	122,754 (44.5%)	117,262 (43.4%)	119,697 (44.7%)
Productivity of Value Added (thousand yen)	SMEs	5,025	4,890	4,882	4,993	4,840	4,894	4,837	4,602
	LE	9,594	9,337	9,646	10,032	10,287	10,265	9,696	9,831

ดัชนีปริมาณการผลิต (Productivity Index) - Manufacturing

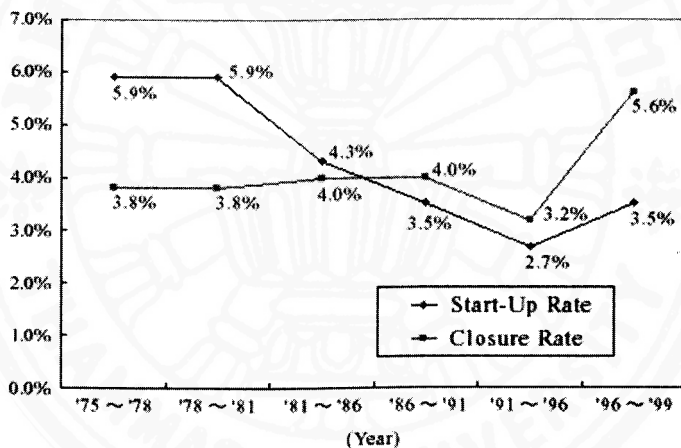
	Scale	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Value Added (billion yen)	SMEs	68,682 (56.7%)	65,107 (56.6%)	62,771 (55.9%)	65,113 (55.6%)	65,894 (55.2%)	66,745 (55.7%)	64,239 (56.7%)	61,514 (57.2%)
	LE	52,454 (43.3%)	49,868 (43.4%)	49,578 (44.1%)	52,091 (44.4%)	53,410 (44.8%)	53,128 (44.3%)	48,997 (43.3%)	46,108 (42.8%)
Productivity of Value Added (thousand yen)	SMEs	8,585 (51.7)	8,339 (51.5)	8,434 (50.6)	8,773 (48.8)	9,069 (48.2)	9,335 (49.0)	9,011 (49.8)	9,070 (50.9)
	LE	16,614	16,204	16,675	17,973	18,825	19,060	18,093	17,816

Change in start-up and Closure rates [Enterprise-based] (non-primary industries / annual average)

	'75 - '78	'78 - '81	'81 - '86	'86 - '91	'91 - '96	'96 - '99
Start-Up Rate	5.9%	5.9%	4.3%	3.5%	2.7%	3.5%
Closure Rate	3.8%	3.8%	4.0%	4.0%	3.2%	5.6%

Change in start-up and closure rates [establishment-based]

	'75 - '78	'78 - '81	'81 - '86	'86 - '89	'89 - '91	'91 - '94	'94 - '96	'96 - '99
Start-Up Rate	6.2%	6.1%	4.7%	4.2%	4.1%	4.6%	3.7%	4.1%
Closure Rate	3.4%	3.8%	4.0%	3.6%	4.7%	4.7%	3.8%	5.9%

Change in start-up and Closure rates [Enterprise-based] (non-primary industries / annual average)

ที่มา : Website Small and Medium Enterprise Information of Japan

(http://www.sme.ne.jp/policies/07_tokei/0_graph.html)

(http://www.sme.ne.jp/policies/07_tokei/1_table.html)

ประวัติความเป็นมาของ SMEs

ในเว็บไซต์ Small and Medium Enterprise Information of Japan ได้พิจารณาความสัมพันธ์ของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่มีต่่อนโยบายเกี่ยวกับ SMEs ของญี่ปุ่นตั้งแต่ช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 และแบ่งพัฒนาการของ SMEs ออกเป็น 6 ระยะ ดังต่อไปนี้

1.) ระยะฟื้นฟูเศรษฐกิจ (Reconstruction Period : ค.ศ. 1945-1954)

SMEs ถูกตั้งขึ้นในช่วงที่สังคมยังยุ่งเหยิงไร้ระเบียบหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ซึ่งอุปสรรคที่หนักหนาที่สุดในตอนนั้นก็คือ การขาดแคลนวัตถุดิบ และเนื่องจากภาวะเงินเฟ้อที่สูงลิบ ทำให้มีมาตรการกฎหมายออกมาส่งเสริมให้ธุรกิจขนาดใหญ่ได้รับการจัดแบ่งวัตถุดิบมากกว่า เพื่อผลในการฟื้นฟูประเทศ นอกจากนี้ SMEs ยังประสบปัญหาอื่นๆ อีกมากมาย เช่น ปัญหาระบบการจัดกาที่ไม่มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะทางด้านการเงิน, ปัญหาการขาดแคลนเทคโนโลยี และปัญหาเงินลงทุนมีจำกัด เป็นต้น

ในปีค.ศ. 1947 มีการเคลื่อนไหวและมาตรการกฎหมายที่ออกมาเพื่อต่อต้านระบบเศรษฐกิจแบบผูกขาด ทำให้ระบบเศรษฐกิจของญี่ปุ่นมีเสถียรภาพมากขึ้น ต่อมา Small and Medium Enterprise Agency ได้ถูกก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1948 ในฐานะหน่วยงานพิเศษของกระทรวงการค้าและอุตสาหกรรม เพื่อช่วยเหลือ SMEs ป้องกันการผูกขาดทางเศรษฐกิจ โดยได้รับการสนับสนุนจาก GHQ (the General Headquarters of Allied Powers) และญี่ปุ่นก็เริ่มมีกฎหมายที่ออกมาเพื่อสนับสนุน SMEs ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

2.) ระยะเศรษฐกิจเฟื่องฟู ช่วงที่ 1 (The High Growth Period, the First Stage : ค.ศ. 1955-1962)

หลังช่วงฟื้นฟู เศรษฐกิจของญี่ปุ่นก็ฟื้นคืนกลับมาในระดับที่เกือบจะเทียบเท่าช่วงก่อนสงคราม ในระยะนี้ SMEs มีบทบาทมากขึ้น ทั้งยังมีการลงทุน

เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ สภาพเศรษฐกิจคล่องตัวจนส่งผลให้รายได้ประชาชาติพุ่งขึ้นอย่างรวดเร็ว จนระยะนี้ถูกเรียกว่า ระยะของเศรษฐกิจเฟื่องฟู อย่างไรก็ตาม ระดับการเติบโตของธุรกิจขนาดใหญ่มากกับ SMEs ก็เริ่มมีข้อแตกต่างให้เห็นได้เด่นชัด ไม่ว่าจะเป็นด้านกำลังการผลิต ด้านค่าตอบแทน ด้านเทคโนโลยี ตลอดจนด้านเงินลงทุน กลายเป็นการเผชิญหน้ากันระหว่าง “ธุรกิจขนาดใหญ่ที่เจริญก้าวหน้า” กับ “SMEs ที่ถดถอย”

3.) ระยะเศรษฐกิจเฟื่องฟู ช่วงที่ 2 (The High Growth Period, the Second Stage : ค.ศ. 1963-1972)

มาตรการกฎหมายที่สนับสนุนให้เปิดตลาดนำเข้า-ส่งออกและส่งเสริมการลงทุนจากต่างชาติเริ่มมีมาตั้งแต่ปีค.ศ. 1960 ในช่วงนั้น การส่งเสริม SMEs ถูกมองว่าเป็นขั้นตอนหนึ่งที่จะต้องทำให้สำเร็จลุล่วง เพื่อสร้างสมดุลย์ในภาพรวมของการพัฒนาเศรษฐกิจ ซึ่งมุ่งไปที่การยกระดับโครงสร้างอุตสาหกรรมและการแข่งขันในระดับนานาชาติ ดังนั้น กฎหมายเบื้องต้นสำหรับ SMEs จึงถูกประกาศใช้ในปีค.ศ. 1963

กฎหมายเบื้องต้นสำหรับ SMEs ถูกร่างมาเพื่อ

หนึ่ง - ลดล้างข้อเสียเปรียบของ SMEs อันเกิดจากข้อจำกัดทางเศรษฐกิจและสังคม

สอง - สนับสนุนความพยายามที่จะพึ่งพาตนเองของ SMEs

สาม - ปรับปรุงสภาพการผลิตและการค้าของ SMEs เพื่อลดความแตกต่างด้านโครงสร้างเมื่อเทียบกับธุรกิจขนาดใหญ่

สี่ - ยกระดับสถานะทางสังคมของลูกจ้างใน SMEs

จะเห็นได้ว่า รัฐบาลได้ให้คำจำกัดความของ SMEs ผ่าน มาตรการกฎหมาย ซึ่งภาพรวมของ SMEs ที่ได้จากรายการนี้จะถูกนำไปใช้เป็น หลักในการออกมาตรการที่จำเพาะเจาะจงมากขึ้นต่อไป ยกตัวอย่างเช่น กฎหมาย ส่งเสริมการพัฒนา SMEs ให้ทันสมัยยิ่งขึ้น กฎหมายมาตรานี้ถูกประกาศใช้ใน ปี ค.ศ. 1963 เพื่อส่งเสริมการยกระดับโครงสร้างอุตสาหกรรม พัฒนาสภาพการ ผลิต และสนับสนุนให้ SMEs ออกไปแข่งขันในเวทีนานาชาติ

ช่วงที่เศรษฐกิจเริ่มซบเซาในปีค.ศ. 1964 รัฐบาลและเทศบาลจะได้ อภิสิทธิ์ในการสั่งซื้อสินค้ากับ SMEs กฎหมายที่ออกมาเพื่อรับประกัน ใ้บริจรับเงินจากการสั่งซื้อสินค้าเหล่านั้นจึงถูกประกาศใช้ใน ปีค.ศ. 1966 เพื่อ รักษาผลประโยชน์ของ SMEs เนื่องจากตามกฎหมายมาตรานี้รัฐบาลถูกบังคับ ให้กำหนดปริมาณสินค้าที่จะสั่งซื้อล่วงหน้าทุก ๆ ปี และเพื่อปกป้องธุรกิจที่ทำ สัญญารับเหมาเป็นช่วง ๆ กฎหมายที่ป้องกันไม่ให้เกิดการจ่ายค่าตอบแทนล่าช้า และเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องจึงถูกแก้ไขให้รัดกุมยิ่งขึ้น

กฎหมายเบื้องต้นสำหรับ SMEs สนับสนุนให้มีการปรับปรุงและพัฒนา ระบบการจัดการในธุรกิจขนาดย่อม เพื่อยกระดับให้ทัดเทียมธุรกิจขนาดใหญ่ โดยการจ้ดระบบให้คำปรึกษาทางด้านการจัดการขึ้นมา นอกจากนี้ยังมีกฎหมาย สนับสนุนให้ตั้งระบบเงินบำนาญสำหรับผู้บริหารธุรกิจขนาดย่อมในปีค.ศ. 1965 และท้ายที่สุด เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนเงินทุนของธุรกิจขนาดกลางและขนาด ย่อม รัฐบาลจึงได้ออกกฎหมายที่กำหนดให้รัฐบาลเพิ่มการให้ทุนสาธารณะระยะ ยาวในปีค.ศ. 1963

4.) ระยะเวลาธุรกิจเติบโตคงที่ (The Stable Growth Period : ค.ศ. 1973-1984)

ผลจากวิกฤตการณ์น้ำมันในปีค.ศ. 1973 สภาพเศรษฐกิจของญี่ปุ่นก็ได้พลิกผันจากความเฟื่องฟูมาสู่การเติบโตในอัตราคงที่ ความเปลี่ยนแปลงนี้ทำให้กฎหมายเกี่ยวกับ SMEs ต้องเปลี่ยนทิศทาง จากเดิมที่เคยมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพการผลิต และขยายโครงสร้างการบริหารจัดการ การจัดการที่ไม่เน้นการใช้ทรัพยากรอย่างฟุ่มเฟือยจึงเป็นสิ่งที่ถูกยกขึ้นมามาทดแทน และหันมาให้ความสำคัญกับทรัพยากรมนุษย์แทน ด้วยการพัฒนาทักษะและความรู้ด้านข่าวสารข้อมูล

ในช่วงนี้ สถาบันส่งเสริมการจัดการและเทคโนโลยีสำหรับธุรกิจขนาดย่อม (the Institute for Small Business Management and Technology) ได้ถูกตั้งขึ้นในปีค.ศ. 1980 เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ส่วนศูนย์ข้อมูลสำหรับ SMEs ก็ถูกตั้งขึ้นภายในองค์กรส่งเสริมธุรกิจขนาดย่อม เพื่อให้บริการฐานข้อมูลสำหรับการจัดการต่างๆ นอกจากนี้ ในแต่ละจังหวัดยังมีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลสำหรับ SMEs ในท้องถิ่นด้วย

5.) ระยะเวลาเปลี่ยนหัวต่อ ช่วงที่ 1 (Transition Period, the First Stage : ค.ศ. 1985-1999)

ตั้งแต่ปีค.ศ. 1985 เป็นต้นมา ญี่ปุ่นเริ่มประสบกับภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ส่งผลให้ค่าเงินเยนดิ่งลงอย่างรวดเร็ว ค่าเงินเยนที่ตกลงนี้ทำให้อุตสาหกรรมของญี่ปุ่นสูญเสียศักยภาพในการแข่งขันระดับนานาชาติ มีกฎหมายเฉพาะกาลเกี่ยวกับ SMEs ที่ถูกประกาศใช้ในปีค.ศ. 1986 เพื่อจัดแบ่งประเภทของ SMEs ให้เป็นหมวดหมู่ และสอดคล้องกับทรัพยากรในแต่ละท้องถิ่น

เมื่อเศรษฐกิจฟองสบู่แตกในปีค.ศ. 1992 อัตราการลงทุนในธุรกิจใหม่ๆ ก็ลดลง ในขณะที่มีบริษัทจำนวนมากต้องปิดกิจการไป จำนวนคนว่างงานจึงเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว เพื่อสนับสนุนให้เกิดการลงทุนทำ SMEs ในสภาพเศรษฐกิจเช่นนี้ กฎหมายเฉพาะกาลที่ส่งเสริม SMEs จึงถูกประกาศใช้ในปีค.ศ. 1995 เพื่อสนับสนุนให้ SMEs ตลอดจนปัจเจกบุคคลสนใจที่จะเริ่มธุรกิจใหม่ หรือลงทุนในการวิจัยและพัฒนาใหม่ๆ โดยมีได้จำกัดรูปแบบของงานธุรกิจ

ในช่วงทศวรรษที่ 80 และ 90 สภาพเศรษฐกิจของญี่ปุ่นได้เผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก เพื่อจะแข่งขันในตลาดโลก SMEs จึงต้องเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการ โดยลดค่าใช้จ่ายให้มากที่สุด ในขณะที่ต้องพัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ให้เหนือกว่าเดิม และต้องให้ความสำคัญกับการตลาดให้มากขึ้นด้วย กฎหมายที่ออกมาในช่วงนี้จึงต้องรองรับกัน เช่น กฎหมายเฉพาะกาลที่สนับสนุนการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างธุรกิจให้เป็น SMEs ในประเภทใหม่ๆ ซึ่งถูกประกาศใช้ในปีค.ศ. 1993 และนำไปสู่การออกกฎหมายสนับสนุนการปฏิรูปธุรกิจให้กลายเป็น SMEs ในปีค.ศ. 1999

6.) ระยะเวลาเลี้ยวหัวต่อ ช่วงที่ 2 (Transition Period, the Second Stage : ค.ศ. 2000- ปัจจุบัน)

รัฐบาลญี่ปุ่นได้พัฒนานโยบายเกี่ยวกับ SMEs ภายใต้กรอบของกฎหมายเบื้องต้นสำหรับ SMEs ที่ถูกประกาศใช้ในปีค.ศ. 1963 ซึ่งคำจำกัดความของ SMEs ในเวลานั้นคือ

- หนึ่ง – เป็นธุรกิจรายย่อยที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก
- สอง – เป็นธุรกิจที่มีวิธีดำเนินการแบบดั้งเดิม และยังไม่มีการพัฒนา
- สาม – เป็นธุรกิจขนาดเล็กที่อ่อนแอและต้องการนโยบายที่เอื้อประโยชน์ให้เป็นพิเศษ

รัฐบาลจึงได้มีนโยบายที่จะลดช่องว่างระหว่างธุรกิจขนาดใหญ่กับ SMEs โดยใจความหลักของนโยบายนี้คือ การจัดข้อต้อยในการดำเนินธุรกิจของ SMEs

จากความผันผวนของสภาพเศรษฐกิจโลกที่มีหลายปัจจัยเข้ามาเกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงความต้องการของผู้บริโภค หรือการเปลี่ยนแปลงไปสู่ยุคแห่งข้อมูลข่าวสาร หรือยุคโลกาภิวัตน์ ทำให้ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องลดความแตกต่างระหว่างธุรกิจขนาดใหญ่กับ SMEs อีกต่อไป เนื่องจากรูปแบบของธุรกิจในปัจจุบันเน้นการผลิตสินค้าครั้งละไม่มาก แต่หลากหลาย นอกจากนี้ยังเน้นความคล่องแคล่วในการปรับตัวตามสภาพการตลาดที่เปลี่ยนแปลงง่าย ซึ่งต้องอาศัย “ความคล่องตัวและความยืดหยุ่น” อันเป็นคุณสมบัติที่มีอยู่ใน SMEs ทำให้ SMEs สามารถใช้จุดนี้เป็นข้อได้เปรียบในการแข่งขันกับธุรกิจขนาดใหญ่

ทั้งนี้ รัฐบาลญี่ปุ่นยังตระหนักถึงความสำคัญของการให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ แก่ SMEs เพื่อให้ธุรกิจเหล่านั้นพึ่งตนเองได้ รัฐบาลญี่ปุ่นจึงเปลี่ยนแปลงนโยบายที่มีต่อ SMEs และประกาศใช้กฎหมายเบื้องต้นสำหรับ SMEs ฉบับใหม่ในปีค.ศ. 1999 ซึ่งมีชื่อเรียกว่า “SMEs Diet” โดยมีใจความสำคัญดังต่อไปนี้

หนึ่ง – ส่งเสริมให้เกิดการลงทุนทำธุรกิจใหม่ หรือเปลี่ยนแปลงธุรกิจเดิมให้มีรูปแบบใหม่

สอง – เสริมสร้างพื้นฐานการจัดการของ SMEs ให้แข็งแกร่งยิ่งขึ้น

สาม – ส่งเสริมให้ SMEs เกิดการปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม

สี่ – สนับสนุนด้านการเงินและขยายทางเลือกในตลาดทุนเพื่อสร้างความเสมอภาค

อนึ่ง ลักษณะของ SMEs ซึ่งเป็นที่คาดหวังในคริสต์ศตวรรษที่ 21 ก็คือ “SMEs ที่พึ่งพาตนเองได้” เพื่อไปถึงจุดนั้น ผู้ประกอบการ SMEs จะต้องเรียนรู้ที่จะพัฒนารูปแบบของธุรกิจให้ทันสมัยอยู่เสมอ ทั้งด้านการผลิต เทคโนโลยี และการบริการ อย่างไรก็ตาม SMEs จะต้องเผชิญกับความเสี่ยงทางธุรกิจมากมาย ทำให้รัฐบาลญี่ปุ่นต้องออกนโยบายที่จะช่วยลดความเสี่ยงเหล่านั้น เช่น มีการเปิดตลาดเงินทุนเพิ่มขึ้น 2 แห่ง เพื่อช่วยเหลือในด้านการเงินทุน ได้แก่ MOTHERS ซึ่งเริ่มเปิดทำการในเดือนพฤศจิกายน ปี 1999 และ Nasdaq Japan ซึ่งเริ่มเปิดทำการในเดือนมิถุนายน ปี 2000 ทำให้ SMEs มีทางเลือกในการเลือกแหล่งทุนมากขึ้น

ด้านการบริหารจัดการ รัฐบาลก็ได้ยื่นมือเข้ามาช่วยเหลือ โดยจัดตั้งศูนย์ให้ความช่วยเหลือ ซึ่งมีบริการแบบครบวงจรไม่ว่าจะเป็นเรื่องเงินทุน ทรัพยากรบุคคล ฐานข้อมูล ตลอดจนเทคโนโลยี เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ประกอบการ SMEs ทั่วประเทศ นอกจากนี้ ศูนย์ให้ความช่วยเหลือจะรวบรวมข้อมูลจากองค์กรเอกชนที่ตั้งขึ้นมาเพื่อสนับสนุน SMEs และนำมาสร้างเป็นเครือข่ายข้อมูลเพื่อความสะดวกในการสืบค้นด้วย

นโยบายเกี่ยวกับ SMEs

นโยบายเกี่ยวกับ SMEs ของญี่ปุ่นในปัจจุบันจะให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างและพัฒนา SMEs ให้พึ่งพาตัวเองได้ เพื่อช่วยกระตุ้นระบบเศรษฐกิจโดยรวม เนื่องจาก SMEs มีข้อได้เปรียบในการสร้างสรรค์ธุรกิจใหม่ๆ ทำให้เกิดการแข่งขันทางการตลาด และสร้างงานให้กับคนในสังคม

การดำเนินงานของรัฐบาลจะแบ่งเป็น

หนึ่ง - สนับสนุนให้ผู้ประกอบการริเริ่ม SMEs โดยให้บริการด้านฐานข้อมูล การฝึกอบรม เทคโนโลยี และเงินทุน

สอง - สนับสนุนการพัฒนาองค์กรของตนเองให้ทันสมัยยิ่งขึ้นของ SMEs ที่มีอยู่เดิม โดยให้ความช่วยเหลือด้านเทคโนโลยี อุปกรณ์ และการบริหารจัดการ

สาม - สนับสนุนให้กล้าเสี่ยงในการลงทุน โดยให้ความช่วยเหลือด้าน R&D การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การเงินทุน และการขายหุ้น เป็นต้น

โครงสร้างของนโยบายเกี่ยวกับ SMEs ที่สำคัญ

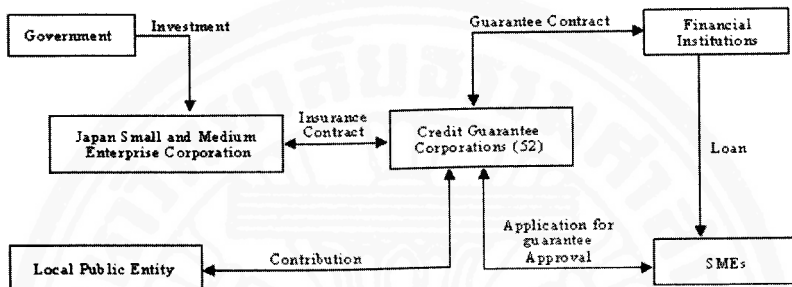
1. อำนาจความสะดวกในการหาทุน

นโยบายทางการเงินจะขึ้นอยู่กับสถาบันของรัฐ 3 สถาบันที่สนับสนุนด้านการเงินของ SMEs ได้แก่ Japan Finance Corporation for Small Business, National Life Finance Corporation และ Shoko Chukin Bank นอกจากนี้ยังมีระบบสินเชื่อที่ได้รับการสนับสนุนจาก 2 หน่วยงาน คือ Credit Guarantee Corporations และ Japan Small and Medium Enterprise Corporation (JASMEC) (Credit Insurance Department) และยังมีระบบให้กู้เงินเพื่อนำไปปรับปรุงองค์กร (Business Upgrading Loan)

สัดส่วนเงินกู้สำหรับ SMEs ที่รัฐบาลให้ความช่วยเหลือ (หน่วย : ร้อยล้านเยน)

Business Category	Name	Total Outstanding Loans to SMEs (percentage)	
Private Financial Institution	City Banks	102.7	(32.4%)
	Main Regional Banks	75.6	(23.8%)
	Secondary Regional Banks	28.9	(9.1%)
	Trust Banks and Long-Term Credit Banks	25.0	(7.9%)
	Shinkin Banks	45.9	(14.5%)
	Credit Cooperatives	10.7	(3.4%)
	[Sub-Totals]	288.7	(91.1%)
	Shoko Chukin Bank	10.9	(3.4%)
	[Sub-Totals]	28.2	(8.9%)
Grand Total		316.9	(100.0%)

ตารางแสดงกลไกของระบบสินเชื่อสำหรับ SMEs

ที่มา : Website Small and Medium Enterprise Information of Japan

(http://www.sme.ne.jp/policies/04_seisakugaiyo/1-1_shikin.html)

2. สร้างระบบที่จะช่วยสนับสนุนการทำธุรกิจ

ศูนย์ให้ความช่วยเหลือของรัฐบาลแบ่งเป็น 3 ประเภท ดังต่อไปนี้

- (1) Regional SME Support Centers
- (2) Prefectural SME Support Centers
- (3) SME / Venture Business Support Centers

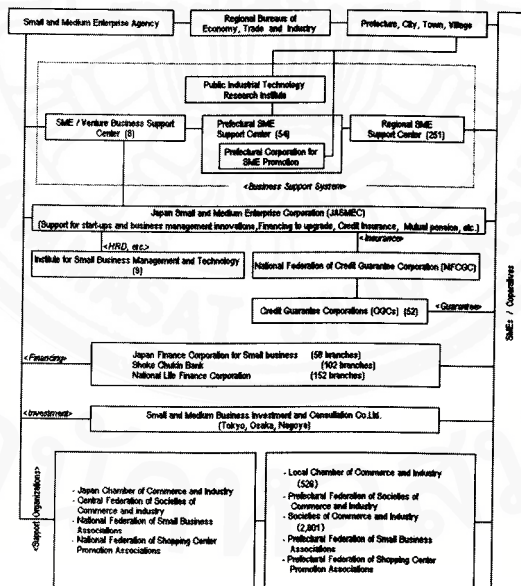
นอกจากนี้ยังได้รับการช่วยเหลือจากสมาคมเพื่อการค้าและอุตสาหกรรมของกระทรวงการค้าและอุตสาหกรรมด้วย

3. สนับสนุนการริเริ่มและการขยายธุรกิจ

การสนับสนุนของรัฐบาลแบ่งเป็น 4 ประเภทใหญ่ๆ ดังต่อไปนี้

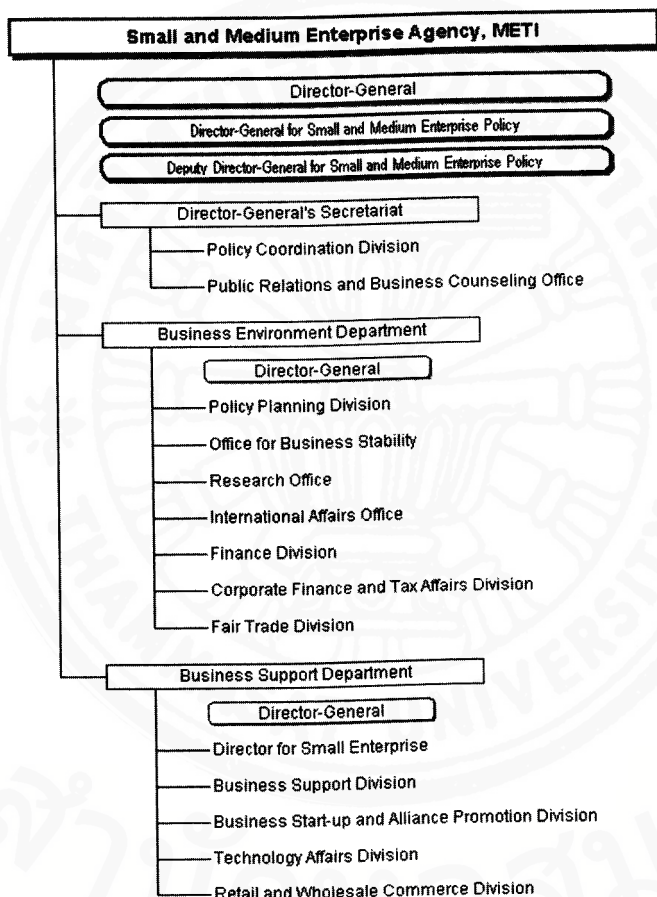
- (1) สนับสนุนการจัดการและการพัฒนาศักยภาพ โดยการจัดฝึกอบรม การสัมมนา การประชุมต่างๆ และสร้างระบบที่ให้การสนับสนุนการจัดการ
 - (2) สนับสนุนด้านการเงิน เช่น การกู้ยืม การรับประกันสินเชื่อ การให้เงินช่วยเหลือ และระบบภาษี
 - (3) สนับสนุนด้านทักษะและความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน
 - (4) สนับสนุนด้วยการออกกฎหมายต่างๆ
4. สนับสนุนด้านการพัฒนาทักษะและความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น การให้ความช่วยเหลือด้าน R&D และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ระบบการดำเนินนโยบายของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของญี่ปุ่น

ที่มา : Website Small and Medium Enterprise Information of Japan (http://www.sme.ne.jp/policies/06_soshiki/soshiki.html)

โครงสร้างองค์กรของ SMEs Agency ของรัฐบาลญี่ปุ่น

ที่มา : Website Small and Medium Enterprise Information of Japan

(http://www.sme.ne.jp/policies/05_jishikikan/kan.html)

ข้อกฎหมายเบื้องต้นเกี่ยวกับ SMEs (ฉบับแก้ไขในวันที่ 3 ธันวาคม 1999)

ส่วนที่ 1 ข้อบัญญัติทั่วไป – เป็นการให้คำจำกัดความต่างๆ เช่น คำจำกัดความของ SMEs ดังที่กล่าวไว้ในตอนต้นของบทความนี้ คำจำกัดความของคำศัพท์ที่ใช้ในกฎหมายมาตรานี้ ขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบของ SMEs และของรัฐบาลที่มีต่อ SMEs

ส่วนที่ 2 กฎหมายเบื้องต้น – มีใจความสำคัญอยู่ 4 หัวข้อใหญ่ดังนี้

หนึ่ง – ส่งเสริมให้เกิดการลงทุนทำธุรกิจใหม่ หรือเปลี่ยนแปลงธุรกิจเดิมให้มีรูปแบบใหม่

สอง – เสริมสร้างพื้นฐานการจัดการของ SMEs ให้แข็งแกร่งยิ่งขึ้น

สาม – ส่งเสริมให้ SMEs เกิดการปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม

สี่ – สนับสนุนด้านการเงินและขยายทางเลือกในตลาดทุนเพื่อสร้างความเสมอภาค

ส่วนที่ 3 โครงสร้างการบริหารที่เกี่ยวกับ SMEs

ส่วนที่ 4 นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการตั้งสมาคม SMEs

ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่เว็บไซต์ Small and Medium Enterprise Information of Japan
(http://www.sme.ne.jp/policies/08_kihonhou/index.html)

เครือข่ายที่สนับสนุน SMEs

1. ด้านฐานข้อมูล

แต่ละจังหวัดในญี่ปุ่นจะมีการทำเว็บไซต์ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับ SMEs ในท้องถิ่น เช่น จังหวัดเอฮิเมะ (Ehime) ให้ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับจังหวัดเอฮิเมะ ข้อมูลเกี่ยวกับ SMEs ในจังหวัด ผลิตภัณฑ์จากจังหวัด และข้อมูลการสนับสนุนจากทางการในด้านต่างๆ หรือจังหวัดโอคายามะ นอกจากข้อมูลเบื้องต้นแบบเดียวกับจังหวัดเอฮิเมะแล้ว ยังมีแนวทางการลงทุนในจังหวัด ข้อมูลเกี่ยวกับ SMEs ทั่วโลก และมีลิ้งค์เชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์ย่อยของ SMEs ประเภทต่างๆ ในจังหวัดโอคายามะอีกด้วย

เว็บไซต์ของจังหวัดที่เป็นภาษาอังกฤษเท่าที่พบมีดังต่อไปนี้

- Small Business Information Center of NAGANO Prefecture

<http://www.icon.pref.nagano.jp/7english/index.html>

- Tottori Small Business Information Center

<http://www.toriton.or.jp/main/home/aida.html>

- Shimane Information Center

<http://www.joho-shimane.or.jp/index.html>

-Okayama Prefecture small business Training and Information Center

http://www.optic.or.jp/index_e.html

- Ehime Prefecture Small & Medium Sized Enterprise Information Center

http://www.ehime-iinet.or.jp/ehime_e/index.htm

2. ด้านเทคโนโลยี

มีองค์กรที่ให้ความช่วยเหลือด้านเทคโนโลยีแก่ SMEs อยู่มากมายตามจังหวัดต่างๆ ซึ่งแต่ละองค์กรถูกตั้งขึ้นเพื่อให้ความช่วยเหลือด้านเทคโนโลยีแก่ SMEs ในท้องถิ่น โดยส่วนใหญ่จะให้บริการคล้ายคลึงกัน เช่น บริการฐานข้อมูลเกี่ยวกับเทคโนโลยี บริการด้าน R&D บริการให้คำปรึกษา บริการให้เช่าอุปกรณ์ บริการห้องค้นคว้าและวิจัย และบริการฝึกอบรมพนักงาน เป็นต้น แต่ลักษณะของเทคโนโลยีของแต่ละองค์กรก็จะแตกต่างกันไปตามภูมิภาค เช่น

Hokkaido Industrial Research Institute ที่จังหวัดฮอกไกโด จะเน้นเทคโนโลยีเกี่ยวกับการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร การเพิ่มค่าของผลผลิต และการพัฒนาเทคโนโลยีสำหรับเขตหนาวโดยเฉพาะ

Kanagawa Industrial Technology Research Institute ที่จังหวัดคานางาวะ จะแบ่งงานวิจัยและพัฒนาออกเป็น 4 ประเภท คือ Mechatronics, Electronics, Fine Chemistry & Biotechnology และ Advanced Materials

Industrial Technology Center of Nagasaki ที่จังหวัดนางาซากิก็จะเน้นไปที่เทคโนโลยีเกี่ยวกับการเกษตรและแปรรูปเช่นกัน เช่น เทคโนโลยีในการเก็บเกี่ยวชาเขียว เทคโนโลยีเกี่ยวกับการเพาะเลี้ยงสาหร่ายทะเล และเทคโนโลยีในการเพาะพันธุ์หอยมุก

องค์กรเหล่านี้มีการจัดทำเว็บไซต์เพื่อประชาสัมพันธ์เอาไว้ด้วย ซึ่งในเว็บไซต์ Small and Medium Enterprise Information of Japan มีการจัดแบ่ง

เอาไว้ตามเขตการปกครอง แต่ส่วนใหญ่จะใช้ภาษาญี่ปุ่น เว็บที่มีข้อมูลภาษาอังกฤษมีดังต่อไปนี้

- Hokkaido Industrial Reseach Institute

<http://www.hokkaido-iri.go.jp/>

- Hokkaido Forest Products Research Institute

http://www.fpri.asahikawa.hokkaido.jp/youran/e_front.htm

- Hokkaido Forestry Research Institute

http://www.hfri.bibai.hokkaido.jp/e_default.htm

- Miyagi Prefectural Institute of Technology

http://www.mit.pref.miyagi.jp/index_e.html

- Fukushima Technology Center

<http://www.fukushima-iri.go.jp/>

- Kanagawa Industrial Technology Reserch Institute

<http://www.kanagawa-iri.go.jp/index.html>

- Information Technology Research Institute of Nagano

Prefecture

<http://www.nagano-it.go.jp/index-e.html>

- Yamanashi Industrial Technology Center

<http://www.yitc.go.jp/>

- Nagoya Municipal Industrial Research Institute

<http://www.nmiri.city.nagoya.jp/>

- Mie Prefectural Metal Research Institute

http://www.mie-iri.tsu.mie.jp/mri/e_mie_mri.html

- Mie Ceramic Research Institute

http://www.mie-iri.tsu.mie.jp/cri/e_mie_cri.html

- Industrial Research Institute of Ishikawa

<http://www.iri.go.jp/index-e.htm>

- Industrial Research Center of Shiga Prefecture

<http://www.shiga-irc.go.jp/index-e.html>

- Wakayama Industrial Technology Center

<http://www.wakayama-kg.go.jp/>

- Insititute of Industrial Science & technology, Shimane

Prefecture

<http://www.joho-shimane.or.jp/skgc/>

- Kochi Prefectural Paper Technology Center

<http://www.kochi-pt.pref.kochi.jp/>

- Technology Center of Nagasaki

<http://www.tc.nagasaki.go.jp/index.html>

ดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้จาก <http://www.sme.ne.jp/bmenu.html>

แหล่งสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับ SMEs

- Small and Medium Enterprise Information of Japan

<http://www.sme.ne.jp/japane.html>

- Japan Small and Medium Enterprise Corporation

<http://www.jasmec.go.jp>

- The Japan Chamber of Commerce and Industry

<http://www.jcci.or.jp>

- JAPAN External Trade Organization

<http://www.jetro.go.jp>

- O-net (Ohta District of Tokyo Metropolitan City)

<http://www.o-net.or.jp/index-e.html>

- Global Information Network for SME

<http://www.gin.sme.ne.jp/homee.html>

- กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

<http://www.dip.go.th/mainpage.asp>

ข้อมูลอ้างอิงจาก

เว็บไซต์ Small and Medium Enterprise Information of Japan

(<http://www.sme.ne.jp/japane.html>) 28 เมษายน 2547